

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus, Aino Aspiala

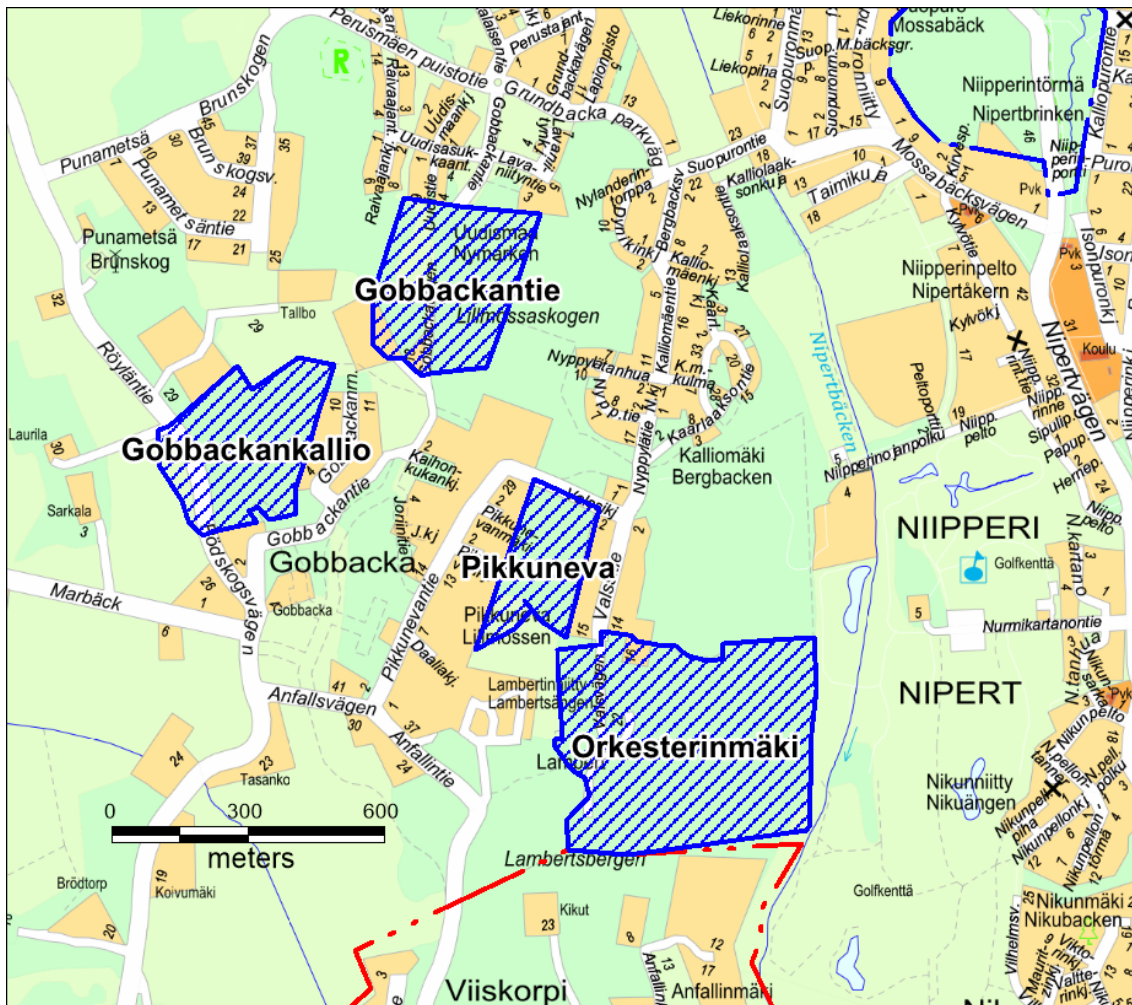
Gobbackantie (713700) -kaavoitushanke

LUONTOLAUSUNTO

Johdanto

Tämä lausunto koskee Espoon Gobbackassa sijaitsevaa Gobbackantien selvitysalueutta (kuva 1). Toimeksiannon luontolausunnosta antoi maisema-arkkitehti Aino Aspiala Espoon kaupunkisuunnittelukeskuksesta. Työn tavoitteena oli selvittää, onko alueella tarve tehdä varsinaista luontoselvitystä ja siihen liittyviä lajikartoituksia. Alueelta tehtiin maastokäynnin aikana myös liito-oravaselvitys. Lausunnon on laatinut FM Anu Luoto, Luontotieto Keiron Oy:stä.

Kohteella käytiin 9.5. sekä 21.7.2017 ja tarkastettiin luonnon yleispiirteet ja kartoitettiin liito-oravia. Selvitysalueen pinta-ala on noin 10,4 hehtaaria. Selvitysalue sijoittuu pääosin rakentamattomaan metsämaisemaan. Alueen länsipuolella on hevostalli ja pohjoisessa rakentuvaa ja osin avointa aluetta.

Kuva 1 Gobbackantien selvitysalueen sijainti. Pohjakartta © Espoon kaupunki 2018

Selvitysalue on maastonmuodoiltaan melko tasainen. Koilliskulmassa on matala kallioinen mäenharjanne, samoin länsiosassa lähellä tallia. Alueen poikki kulkee vanha tienpohja etelä-pohjoissuunnassa sekä lounaiskulmassa tallille vievä pihatie. Pohjoisosassa on uusi tiepohja, joka kulkee pumppaamolle. Lounaiskulmassa on myös rakennettu tontti, jolla keskeneräinen rakennus.

Alue on sisältynyt vuonna 2005 tehtyyn Perusmäen-Viiskorven alueen luontoselvitykseen (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy). Tuolloin alueelta ei mainita erityisiä elinympäristöjä. Samassa selvityksessä alueen eteläosaan on tehty liito-orava rajausta. Liito-oravan esiintyminen on tarkastettu myös vuonna 2015 Espoon liito-oravien kokonaisselvityksen yhteydessä (ELKS-tietokanta 2017).

Kuva 2 Ruohoista sarakorpea kohteella 2.

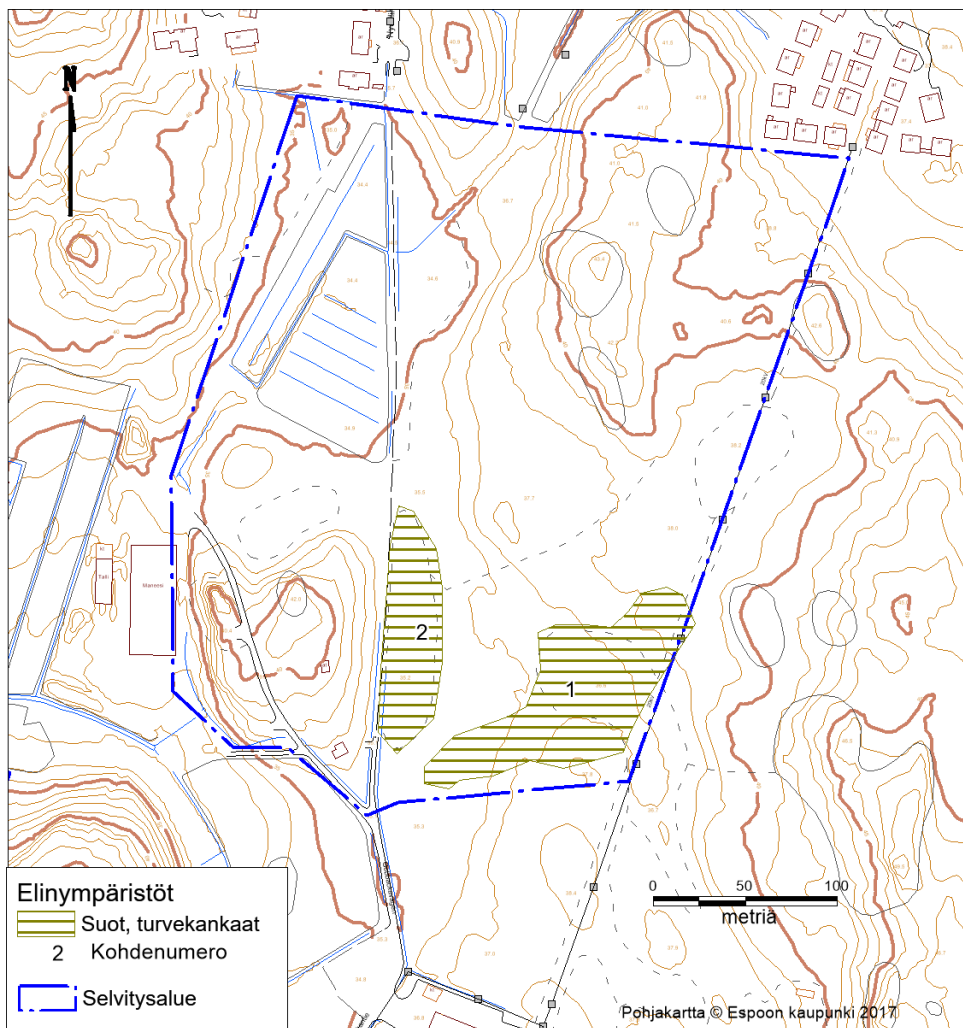
Luonnon yleispiirteet

Gobbackantien selvitysalueen kasvillisuus on varsin vaihtelevaa. Maasto on laajalti suoperäistä ja kosteaa. Alueen itäosa on laajalti hakattu, mutta hakkuulla on melko runsaasti suurempia säästöpuita, lähinnä koivua ja mäntyjä. Etelä- ja lounaisosassa on runsaasti kookasta haapaa ja niiden läheisyydessä myös kookkaita yksittäisiä kuusia (kohde 1). Kohde on lähinnä korpea tai turvekangasta ja keväisellä käynnillä paikoin hyvinkin märkää. Itäreunalla on pieni kuusivaltainen metsikkö. Koillisosan mäenrinteillä on mäntytaimikkoa.

Selvitysalueen keskiosassa vanhan tienpohjan itäpuolella on hakkuilta ja ojituksilta säästynyt suoalue (kuva 3, kohde 2). Suotyyppi on lähinnä ruohoista sarakorpea, joka paikoin on hyvin märkä. Matala oja kulkee suon länsireunalla. Suon puusto on koivu- ja kuusivaltaista, mutta joukossa on myös harmaa- ja tervaleppää. Aluskasvillisuudessa yleisiä lajeja ovat raate, järvikorte, kurjenjalka, korpikastikka ja pullosara. Luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa ruohoinen sarakorpi sisältyy ruohokorpien luokkaan – ruohokorvet on arvioitu Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisiksi (EN).

Tiepohjan länsipuolella on harvennettua talousmetsää. Lounaisosassa pienellä mällä puusto on mäntyvaltaista. Mäen pohjoispuolen painanne on koivu- ja haapavaltaista kosteapohjaista

metsää – todennäköisesti entistä korpea. Kaakkoiskulmassa on entinen, jo umpeen kasvava peltoalue. Pellon reunaan on todennäköisesti tehty keinotekoinen kosteikko.

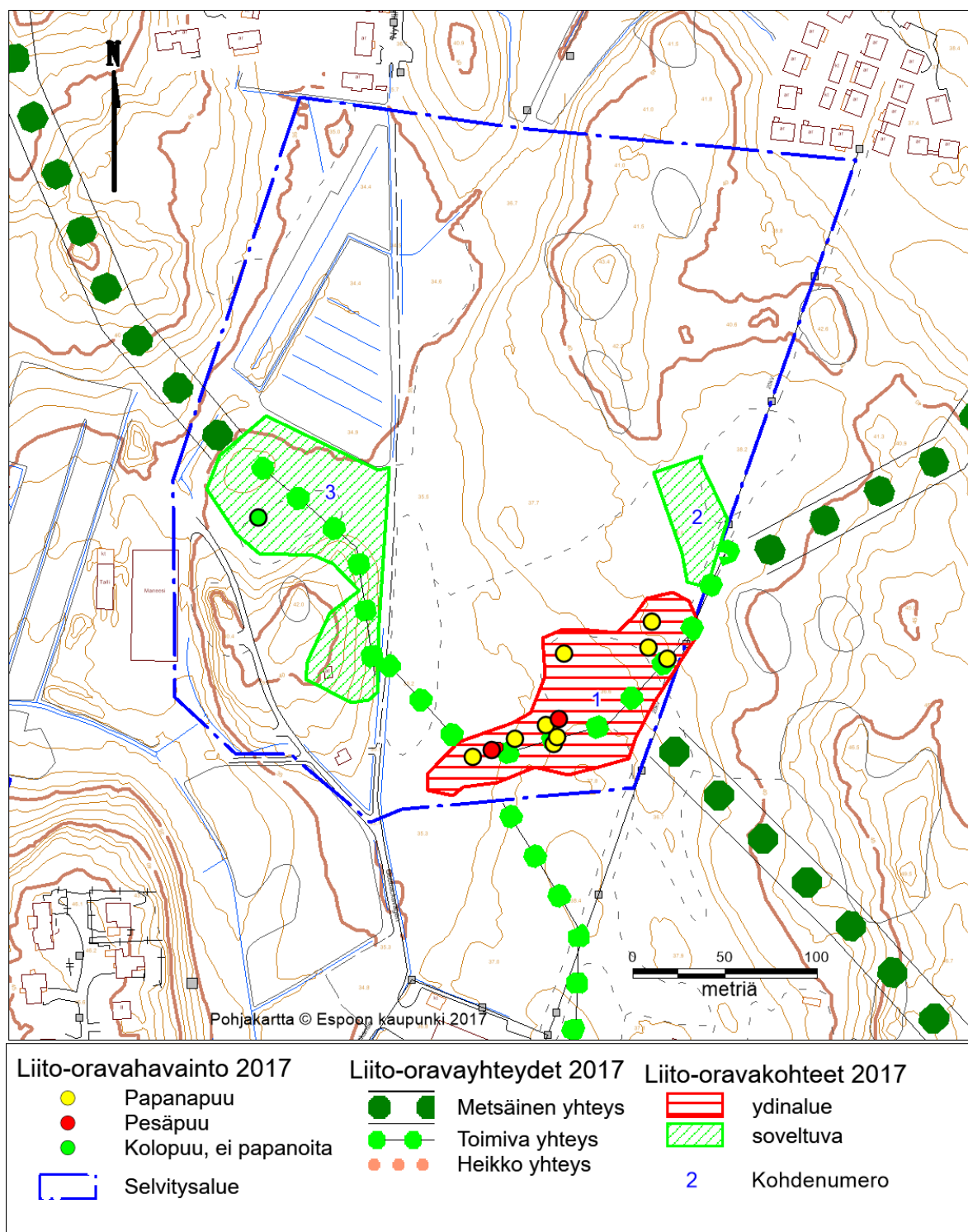
Kuva 3 Selvitysalueen elinympäristörajaukset.

Liito-orava

Gobbackantien selvitysalueen eteläosassa kasvaa runsaasti eri-ikäistä haapaa (kuva 4, kohde 1). Suurimpia haapoja tarkastettaessa havaittiin useilta puilta runsaasti liito-oravan papanoita. Ensimmäisten papanahavaintojen jälkeen haavikko käytiin läpi tarkemmin ja lopulta papanoita löytyi yli kymmeneltä puulta. Lisäksi havaittiin kaksi kolopuuta, joiden molempien alla oli runsaasti papanoita. Nämä haavat ovat liito-oravan pesäpaikkoja. Ne ovat lisääntymis- tai levähdyspaikkoja, jotka lähiympäristöineen ovat luonnonsuojelulain 49 § mukaisesti suojeltuja. Alue rajattiin tehtyjen papanahavaintojen sekä puuston rakenteen perustella liito-oravan ydinalueeksi (kuva 4, kohde 1). Ydinaluerajauksen pinta-ala on noin 0,7 hehtaaria.

Ydinaluerajauksen lisäksi selvitysalueelta rajattiin kaksi kohdetta liito-oravalle soveltuvina (kuva 4). Näiltä kohteilta ei havaittu liito-oravan papanoita. Näistä kohteista ydinalueen koillispuolella on pieni kuusimetsikkö, jossa on melko varttuneitakin puita (kohde 2) Toinen rajattu soveltuva kohde on selvitysalueen länsireunalla sijaitseva harvennushakattu metsikkö, jossa puusto on lehtipuuvältaista (koivua ja haapaa). Tästä metsiköstä havaittiin myös yksi kolohaapa (kohde 3). Alueet soveltuvat liito-oravan ruokailuun ja liikkumiseen.

Liito-oravalle soveltuvia puustoisia yhteyksiä tarkasteltiin maastohavaintojen lisäksi ilmakuvan avulla. Liito-orava pääsee tällä hetkellä liikkumaan helposti etelään ja itään. Länteen tai kaakkoon kulkee yhteys kohteen 3 kautta.

Kuva 4 Selvitysalueelta rajatut liito-oravakohteet, tehdyt havainnot sekä ekologiset yhteydet.

Kuva 5 Runsaasti liito-orvan papanoita suurella haavalla ydinaluerajauksella (kohde 1).

Havainnot ja arvio muusta lajistosta

Selvitysalueelta tehtiin maastokäynnin aikana havaintoja hirvieläimistä. Eläinten jälkiä ja jätöksiä oli erityisesti selvitysalueen eteläosassa liito-oravan ydinalueen rajatussa haapametsikössä. Myös muualla alueella näkyi hirvieläinten tekemiä polkuja.

Alueen linnustossa ei todennäköisesti ole merkittäviä lajeja, sillä alue on varsin tavanomaista, käsiteltyä metsää. Lepakoista alueelta voisi tavata yksittäisen pohjanlepakon saalistamassa.

Johtopäätös

Selvitysalueen merkittävin laji on aluetta asuttava liito-orava. Alueelta on rajattu yksi liito-oravan ydinalue, jonka pinta-ala on 0,7 hehtaaria. Lisäksi on rajattu kaksi metsikköä soveltuvina alueina. Rajatulla ydinalueella oli kaksi kolopuuta, joista molempien tyveltä löydettiin myös papanoita. Näin ollen ydinalueella on myös tiukasti suojeltu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka.

Liito-oravan kannalta on tärkeää säilyttää nykyinen ydinalue liito-oravalle soveltuvana sekapuustoisena metsikkönä sekä taata riittävät yhteydet alueen ulkopuolelle. Selvitysalueen itäpuolella on tällä hetkellä metsäaluetta, josta on myös liito-orava havaintoja. Suositeltavaa on säilyttää myös rajatut soveltuvat alueet mahdollisuuksien mukaan osana liito-oravan elinpiiriä.

Liito-oravarajauksen lisäksi alueen maankäytön suunnittelussa on suositeltavaa huomioida mahdollisuuksien mukaan elinympäristökohteista ruohoinen suo (kohde 2). Suo on luonnontilaisen kaltainen, joskin ympäröivät hakkuut ovat vaikuttaneet sen vesitalouteen jonkin verran. Kohde on metsänkäsittelyssä huomioitava muu arvokas elinympäristö.

Helsingissä 11.1.2018

Anu Luoto

biologi FM, luontokartoittaja (eat)

Luontotieto Keiron Oy

Lähteet

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2005: Perusmäen-Viiskorven alueen luontoselvitys 2005. – Julkaisematon raportti. 29 s.

ELKS 2017: Espoon ympäristökeskuksen liito-oravatietokanta. 27.4.2017.